

Prof. dr hab. inż. Andrzej Karbownik
Politechnika Śląska w Gliwicach
Wydział Organizacji i Zarządzania

Wydział Zarządzania P.Cz.
Sekretariat

Wpł. dn. 28.04.2022

Łorleye

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr Mariana Błachuta
pt. „ Model zarządzania gminą w strategiach rozwoju regionalnego
województwa śląskiego”
napisanej pod kierunkiem dr hab. Agnieszki Barcik, prof. ATH (promotor)
oraz dr Marcina Jakubca (promotor pomocniczy)

Podstawa opracowania recenzji

Podstawą opracowania recenzji rozprawy doktorskiej Pana mgr Mariana Błachuta jest pismo Przewodniczącej Rady Dyscypliny Nauki o Zarządzaniu i Jakości Politechniki Częstochowskiej, dr hab. inż. Agaty Mesjasz-Lech, prof. PCz, z dnia 30 marca 2022 r.

1. Wybór tematu i zakres dysertacji

Podjęta w rozprawie mgr Mariana Błachuta problematyka zarządzania strategicznego szczególnym typem organizacji publicznej, jaką jest gmina, mieści się w obszarze nauk o zarządzaniu i jakości. Jest to ponadto problematyka nadal względnie nowatorska, szczególnie w zakresie menedżerskiego podejścia do zarządzania gminą. Dynamicznie zachodzące zmiany społeczno-gospodarcze i towarzyszące im rosące oczekiwania społeczne ze strony mieszkańców gmin wraz ze zmieniającą się ich sytuacją finansową, rodzą konieczność posiadania przez zarządzających - włodarzy gmin niezbędnej wiedzy z zakresu zarządzania publicznego i znajomości metody zarządzania strategicznego rozwojem gminy, z szerokim wykorzystaniem wszystkich dostępnych instrumentów.

Niewątpliwym atutem recenzowanej pracy jest w tym aspekcie wysoki poziom świadomości i wiedzy doktoranta wynikający z bardzo dobrej znajomości zagadnień objętych

tematem pracy i popartych długoletnim doświadczeniem, a także badaniami i analizami. Wartością pracy jest ponadto jej naukowy i poznawczy cel jakim jest opracowanie autorskiego modelu zarządzania gminą. Wykorzystanie w praktyce zaproponowanych przez Autora rozwiązań ma szansę przyczynić się do poprawy efektywności zarządzania strategicznego gminą poprzez zoptymalizowanie wszystkich realizowanych przez nią zadań.

2. Problem badawczy i cel pracy

Autor opiniowanej pracy uczynił przedmiotem swoich badań problem badawczy, który sformułował w postaci pytania: „**Czy proces zarządzania gminami województwa śląskiego jest optymalny dla prawidłowego rozwoju regionalnego poprzez rozwój gmin?**”. Tak zakreślony problem badawczy doktorant uzasadnił brakiem ugruntowanej wiedzy na temat zarządzania strategicznego rozwojem gmin, a także niskim poziomem skuteczności dotychczasowych działań, głównie ze strony osób, które kierują gminami, mających na celu zoptymalizowanie procesu zarządzania gminami (strona 5 rozprawy). Z tego względu główny cel pracy doktorant sformułował w sposób następujący: **"Opracowanie modelu zarządzania koherentnego ze strategiami rozwoju regionalnego województwa śląskiego"** (strona 6 rozprawy). Cel główny autor wsparł czterema celami szczegółowymi, a mianowicie:

- **wzbogacenie dotychczasowej wiedzy z zakresu z zakresu zarządzania gminą w Polsce, z uwzględnieniem jej specyfiki, menedżerskiego podejścia, zachodzących procesów oraz koncepcji nowego zarządzania publicznego;**
- **zidentyfikowanie instrumentów umożliwiających skuteczne zarządzanie gminą w Polsce we współczesnych uwarunkowaniach rozwojowych;**
- **określenie składowych modelu zarządzania gminą oraz powiązań między nimi;**
- **ocena możliwości zastosowania modelu zarządzania gminą koherentnego ze strategiami rozwoju regionalnego województwa śląskiego w praktyce.**

Przedstawione cele są jasne oraz merytorycznie poprawne i wyznaczyły dalszy tok wywodów w recenzowanej dysertacji.

3. Ogólna charakterystyka dysertacji

Praca doktorska opracowana przez mgr. Mariana Błachuta składa się z wprowadzenia, sześciu rozdziałów, zakończenia, bibliografii, załączników, streszczenia w

języku angielskim oraz spisów: rysunków i tabel. Struktura i logika rozważań w dysertacji wynika ze sformułowanego problemu badawczego, celów pracy, hipotez oraz zaproponowanej metodyki badań własnych.

W rozdziale pierwszym pełniącym rolę obszernego teoretycznego wprowadzenia do problematyki zarządzania strategicznego gminami, skoncentrowano się na charakterystyce zarządzania publicznego jako subdyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości. Centralnym punktem tego rozdziału jest wartościowa merytorycznie analiza porównawcza wybranych koncepcji zarządzania publicznego w kontekście jednostek samorządu terytorialnego. W tym aspekcie autor dokonał wnikliwej analizy gminy jako szczególnego podmiotu publicznego.

Rozdział drugi poświęcony został strategicznym aspektom zarządzania rozwojem gminy, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia strategii rozwoju dla urzeczywistniania rozwoju gminy.

W rozdziale trzecim Autor skoncentrował się głównie na znaczeniu procesu regionalnego w realizacji polityki regionalnej w świetle zobowiązań wynikających z naszego członkostwa w Unii Europejskiej. Na uwagę zasługuje punkt 3.3, w którym doktorant dokonał wnikliwej analizy dokumentów strategicznych rozwoju regionalnego województwa śląskiego koncentrując się przede wszystkim na zapisach dotyczących wizji strategicznego rozwoju, celach strategicznych i operacyjnych oraz wyzwaniach rozwojowych.

W rozdziale czwartym natomiast Autor zawarł ciekawe i wiele wnoszące do dalszej części pracy podstawy teoretyczne i elementy składowe modelu zarządzania gminą w strategiach rozwoju regionalnego województwa śląskiego.

Ostatnie dwa rozdziały recenzowanej pracy mają charakter empiryczny. Rozdział piąty rozpoczyna punkt, w którym autor przedstawił założenia koncepcyjno-metodyczne przeprowadzonych badań empirycznych, wskazując jednocześnie na główne, aktualne kierunki rozwoju metodologii badań naukowych na gruncie nauk o zarządzaniu i jakości. Równocześnie doktorant przeprowadził analizę stosowanych metod i technik badawczych z uzasadnieniem ich wyboru ze względu na specyfikę prowadzonego procesu badawczego, a przede wszystkim obiektów badawczych. Studium przypadku obejmuje analizę strategii rozwoju wszystkich badanych gmin i uzupełnione zostało

badaniami ilościowymi. Rozdział ten kończy prezentacja wyników badań oraz weryfikacja hipotez badawczych.

Rozdział szósty będący swoistym „zwieńczeniem” pracy przedstawia autorski model zarządzania gminą. Doktorant prawidłowo przeprowadził analizę przyjętych w modelu założeń pod kątem uzyskanych wyników badań, tak aby mógł on być zastosowany w praktyce. Niewątpliwym atutem tej części pracy jest opis uwarunkowań dla wdrożenia modelu oraz lista praktycznych rekomendacji dla zarządzających gminami.

4. Ocena formalna

Dysertacja obejmuje 368 stron, w tym 46 rysunków, które doskonale ilustrują wyniki analizy danych oraz badań przeprowadzonych przez autora. Układ pracy, czyli jej struktura i podział na rozdziały oraz ich kolejność jest prawidłowy i świadczy o tym, że doktorant w dobrym stopniu opanował technikę redagowania prac analitycznych i badawczych. Odsyłacze oraz umiejętność powoływania i wykorzystania pozycji literatury potwierdzają tę umiejętność.

Spis literatury obejmuje 441 pozycji. Ujęte w pracy pozycje bibliograficzne zostały wydane w większości po 2000 roku, co stanowi atut dysertacji. Głównie są to pozycje krajowe, co wynika z problemu badawczego podjętego w pracy. Dobrym rozwiązaniem byłoby jednak usystematyzowanie źródeł bibliograficznych na poszczególne kategorie: monografie, artykuły naukowe, akty prawne i dokumenty oraz źródła internetowe. Przy tak obszernym spisie bibliograficznym uczyniłoby go to bardziej uporządkowanym i przejrzystym.

Chociaż praca została napisana poprawnym językiem, to niestety w tak obszernym opracowaniu autorowi nie udało się uniknąć błędów stylistycznych i interpunkcyjnych, które przekazałem doktorantami bezpośrednio. Niedociągnięcia te jednak nie obniżają ogólnej pozytywnej oceny pracy.

5. Ocena merytoryczna

Układ pracy jest w pełni poprawny, literatura dobrana i wykorzystana właściwie, a przyjęte cele i założenia osiągnięte. Sformułowana hipoteza główna pracy oraz siedem hipotez szczegółowych - badawczych zostało w pełni zweryfikowanych i potwierdzonych poprzez przeprowadzone badania i rozważania.

Praca mgr Mariana Błachuta zawiera istotne elementy poznawcze i praktyczne, a tym samym stanowi, w moim przekonaniu cenny wkład w rozwój dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości, w szczególności w subdyscyplinę zarządzania publicznego w kontekście zarządzania strategicznego gminami. Na szczególne podkreślenie zasługują walory aplikacyjne opracowania, na które niewątpliwym wpływ miało zaangażowanie autora w prowadzony proces badawczy, nie tylko z perspektywy badacza, ale także eksperta, praktyka - burmistrza z wieloletnim doświadczeniem w zarządzaniu gminą miejsko-wiejską.

6. Wniosek końcowy

Mogę stwierdzić na podstawie powyższych uwag, że recenzowana dysertacja Pana mgr Mariana Błachuta pod tytułem „Model zarządzania gminą w strategiach rozwoju regionalnego województwa śląskiego” napisana pod kierunkiem naukowym dr hab. Agnieszki Barcik, prof. ATH i promotora pomocniczego dr Marcina Jakubca oraz biorąc pod uwagę wartość poznawczą i użyteczną pracy, spełnia ona wymagania ustawowe stawiane rozprawom doktorskim (Ustawa z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, Dz. U. z 2003 nr 65, poz. 595 ze zm.)

Biorąc pod uwagę powyższe stwierdzenia, wnoszę o jej dalsze procedowanie i dopuszczenie do publicznej obrony.

Gliwice 25.04.2022 r.

A. Karbownik